

Motion till riksdagen 2006/07:Sf223

av Peter Eriksson m.fl. (mp)

Ett öppnare Sverige

1 Sammanfattning

Ingen människa är illegal. Ändå bygger Sverige och länder i vår närhet upp högre och högre murar som förhindrar människors resande, flyktmöjligheter och utvecklingsmöjligheter. Gränserna och övervakningen av dessa, bland annat Schengen, leder till smuggling av människor för dyra pengar, till kriminalitet och till sociala problem. Miljöpartiet tar avstånd från denna utveckling och vill på sikt ha ett samhälle med en fri rörlighet över nationsgränserna så att alla människor har möjlighet att studera, arbeta och bo, där man vill. På kort sikt ska möjligheterna till rörlighet över gränserna öka, framför allt för den som söker arbete eller skall studera. Det ska införas en rätt till automatiskt uppehållstillstånd för den flykting som fått vänta mer än ett år (vuxna), respektive sex månader (barn) på besked om ansökan om uppehållstillstånd.

Människor flyr till Sverige i förhoppningen om att kunna skapa ett bättre liv här med förbättrade livschanser för sig och sina anhöriga. De som kommer hit skall få ett värdigt bemötande, som präglas av humanitet, omtanke och empati. Vi anser inte att Migrationsverket levt upp till dessa krav och vill därför på sikt avveckla denna myndighet och ersätta den med en ny smalare migrationsmyndighet.

Barnens bästa måste alltid komma först, även i migrationsprocessen. Barns egna asylskäl måste vägas in i migrationsprocessen och tas på största allvar. Ändå var det först genom en extraordinär tidsbegränsad lag som vi i Miljöpartiet fick med oss Socialdemokraterna och lyckades få igenom att flertalet flyktingfamiljer med barn skulle få stanna i Sverige – förra mandatperioden.

På kort sikt må murarna växa, men vi är övertygade om att humaniteten och medmänskligheten kommer att segra och att Sverige – med vårt bistånd – kommer att få en human flyktingpolitik.

Fel! Okänt namn på

2 Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	1
3	Förslag till riksdagsbeslut	3
4	Skäl för förslagen till riksdagsbeslut	5
4.1	Avskaffa Migrationsverket	5
4.2	Behov av kompetensutveckling	5
4.3	En stupstock i asylprocessen	6
4.4	Inför en generell amnesti för papperslösa utländska personer i Sverige	6
4.5	En sammanhållen kommunal introduktionsverksamhet	7
4.6	Rätt till skola samt hälso- och sjukvård för gömda flyktingar	7
4.7	Domstolsprövningen	8
4.7.1	Migrationsdomstolarna ska utse offentliga biträden	8
4.7.2	Översyn av sekretesslagen	8
4.8	Utvisa och avvisa färre!	9
4.8.1	Migrationsdomstol skall pröva om polisen ska användas vid verkställighet	9
4.8.2	Sverige ska inte acceptera s.k. diplomatiska garantier	9
4.9	Inför legala vägar att ta sig in i EU	10
4.10	En fullständig översyn av utlänningslagstiftningen	10
4.11	Förbättra processen hos migrationsmyndigheten	10
4.12	Utbildning av polis som arbetar med flyktingar	11
4.13	En mer generös arbetskraftsinvandring	11
4.14	Migrationsforskning värt namnet	11
4.15	Inrätta ett oberoende organ för landinformation	11
4.16	Inför en absolut gräns för förvarstagande, ett förbud mot barn i förvar och möjlighet till delaktighet i rättsprocessen	12
4.17	En möjlighet att ansöka om uppehållstillstånd i Sverige m.m.	12
4.18	Ge färre tillfälliga uppehållstillstånd	12
4.19	Kvalitetsprövning av asylprocessen med möjlighet till delaktighet för asylsökande	13
4.20	Pröva Dublinärenden	13
4.21	Avträd Schengenavtalet	13

3 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att avskaffa Migrationsverket och att ersätta detta med en ny smalare myndighet för migrationsfrågorna.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om behovet av utbildning om jämställdhet mellan män och kvinnor, HBT, mänskliga rättigheter och barnens bästa, för den personal som arbetar med migrationsfrågor.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att införa en tillfällig lagstiftning som ger papperslösa utländska personer i Sverige en möjlighet till asyl.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om behovet av en sammanhållen kommunal introduktionsverksamhet för kommunplacerade flyktingar och att flyktingen då ska informeras om de olika möjligheter som finns att påverka sina livsmöjligheter.¹
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att införa en rätt till automatiskt uppehållstillstånd för den som väntat längre än ett år, för vuxna, och sex månader, för barn, på att få besked om en ansökan om uppehållstillstånd.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att beslut om offentligt biträde enligt utlänningslagen ska fattas av migrationsdomstol och inte av Migrationsverket.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om behov av översyn av sekretesslagen i fråga om mål i migrationsdomstol och Migrationsöverdomstolen.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att migrationsdomstol ska pröva om polismyndighet ska medverka vid verkställighet av utvisnings- eller avvisningsbeslut.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att s.k. diplomatiska garantier inte ska få godtas i Sverige.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om införandet av en rätt till hälso- och sjukvård för gömda vuxna flyktingar.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om behovet av att införa ett s.k. flyktingvisum.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om en fullständig översyn av utlänningslagstiftningen.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om behovet av en reformerad process i den nya migrationsmyndigheten.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om behov av utbildning av poliser i deras arbete med flyktingar.²

Fel! Okänt namn på

15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om en mer generös arbetskraftsinvandring.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att utveckla forskning i Sverige om migration.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att inrätta ett oberoende organ för länderinformation.
18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om en absolut gräns för tid en person får vara tagen i förvar.
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om ett förbud mot att ha barn placerade i förvar.
20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om delaktighet i förvarsprocessen.
21. Riksdagen begär att regeringen snarast återkommer till riksdagen med förslag om rätt att ansöka om uppehållstillstånd m.m. i Sverige.
22. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om behovet av att kvalitetssäkra asylprocessen.
23. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om en mer restriktiv användning av tillfälliga uppehållstillstånd.
24. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att Sverige ska frånträda Schengenavtalet.²
25. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att Sverige ska pröva s.k. Dublinärenden.

¹ Yrkande 4 hänvisat till AU.

² Yrkandena 14 och 24 hänvisade till JuU.

4 Skäl för förslagen till riksdagsbeslut

4.1 Avskaffa Migrationsverket

Migrationsverket är en av de myndigheter i Sverige som är allra mest uppmärksammas. Dels för hur enskilda individers ärenden hanteras eller hur enskilda handläggare agerar, dels även för hur myndigheten genomför den av riksdagen och regeringen beslutade politiken. Miljöpartiet har ofta ifrågasatt såväl utlänningslagstiftningen som dess tillämpning då vi sett att den medfört orimliga konsekvenser. Det kan handla om att homosexuella personer från Iran av Migrationsverket bedöms kunna återvända utan risk för tortyr eller annan förnedrande eller omänsklig behandling, trots att de då måste förtrycka sin egen sexualitet. Det kan handla om att kvinnor från Bangladesh, som våldtagits av företrädare för polisen, av Migrationsverket anses kunna återvända till Bangladesh för att där göra en polisanmälan mot de poliser som begått övergreppen, utan risk för fortsatta övergrepp. Det handlar om att Migrationsverket bygger sin bedömning på länderrapporter som är upprättade av personer anställda av den stat den ska bedöma. Exempelen är många.

Det har framkommit ett flertal fall där handläggare inom Migrationsverket hånat eller smädat asylsökande, där asylsökande utsatts för förnedrande behandling av verkets personal och där myndighetens personal uppenbarligen åsidosatt grundläggande krav på objektivitet och opartiskhet. Justitieombudsmannen har i ett flertal ärenden riktat allvarlig kritik mot Migrationsverkets handläggning av ärenden (bl.a. dnr 162-2006, beslut 2006-06-07, Initiativärende mot Migrationsverket angående bl.a. tjänstemäns agerande efter det att beslut om avvisning eller utvisning verkställdes, dnr 2024-2005, beslut 2004-09-21, Anmälan mot Migrationsverket angående långsam handläggning av ett ärende rörande uppehållstillstånd på grund av anknytning).

Det ovan anförda medför att Miljöpartiet anser att Migrationsverket måste läggas ned, på samma sätt som skedde med Utlänningsnämnden, och ersättas med en helt ny struktur. I den nya myndigheten ska inte frågor om arbetstillstånd prövas, utan de kan lämpligen prövas av Arbetsmarknadsverket. Vidare bör frågor om nyanlända flyktingars kommunmottagande helt och hållet hanteras av den nya myndigheten för nyanländas etablering, som vi beskriver i vår motion med anledning av regeringens budgetproposition.

4.2 Behov av kompetensutveckling

Det är av största vikt att den personal som arbetar med migrationsfrågor ständigt har barnens bästa för sina ögon vid avgörande av migrationsärenden. Barnens egna skäl ska alltid tas på allvar och prövas för sig och inte ingå i någondera föräldrarnas ärende. Varje barn förtjänar att behandlas som en egen person.

Det faktum att Migrationsverket anser att kvinnor och män som förföljs på grund av sin sexualitet eller sexuella läggning eller könsidentitet undertrycka

Fel! Okänt namn på

denna för att på så sätt kunna återvända till sitt hemland visar på ett behov av ökad utbildning i såväl frågor om mänskliga rättigheter som om homo- och bisexuellas samt transpersoners levnadsvillkor. Det finns även i övrigt ett stort behov av utbildning om konsekvensen av Sveriges internationella folk-rättsliga åtaganden.

För att finansiera denna kompetensutveckling anser vi att 25 miljoner kronor kan användas av de 50 miljoner kronor som regeringen anslår för att förbättra förutsättningarna för prövning av asylärenden.

4.3 En stupstock i asylprocessen

Migrationsverket ska enligt sitt regleringsbrev fatta beslut om uppehållstillstånd eller avvisning respektive utvisning senast inom sex månader från det att en ansökan inkommit till verket. Beslut i ärenden som rör ensamkommande barn ska fattas inom tre månader. Under år 2005 var den genomsnittliga handläggningstiden 244 dagar för vuxnas asylärenden, vilket medförde att 55 % av ärendena avgjordes inom tidsramen. För barn avgjordes 48 % av ärendena inom tre månader. Samtidigt finns det uppgifter om personer som väntat betydligt längre än ett år på att få sina ärenden avgjorda.

Oaktat det finns asylskäl eller inte, är det inte förenligt med humanitetens krav att låta en asylsökande vänta längre än sex respektive tre månader på att få besked. Detta under förutsättning att den asylsökande samarbetar och lämnar erforderliga uppgifter för handläggningen av ärendet. Miljöpartiet anser därför att utlänningslagen ska ändras, så att det klart framgår att den utlänning som inte fått besked om sin ansökan om uppehållstillstånd inom ett år (vuxna), respektive sex månader (barn), automatiskt ska få uppehållstillstånd. En utredning om hur detta ska genomföras måste omedelbart göras av regeringen.

4.4 Inför en generell amnesti för papperslösa utländska personer i Sverige

Den 1 april 2006 upphörde den tillfälliga lagstiftning som nu givit nästan 18 000 personer permanent uppehållstillstånd i Sverige. Över 10 000 personer fick avslag på sina ansökan, varav ett flertal var ensamstående vuxna. Det finns dock även ett flertal exempel på fall där barnfamiljer inte fick stanna. Därtill kommer de personer som av olika skäl inte kunde ansöka om uppehållstillstånd enligt den tillfälliga lagen, exempelvis därför att de inte hade ett utvisnings- eller avvisningsbeslut som var möjligt att överklaga.

Den situation dessa personer befinner sig i är många gånger hopplös. De tvingas in i ett liv av utanförskap och svarta arbeten, ett liv där de får betala för att ha en postadress, riskerar att arbeta utan lön på grund av utpressning eller tvingas begå brott för att kunna få mat för dagen.

Vi anser inte att denna situation är acceptabel utan vill införa en tillfällig amnesti för alla de personer som inte har fått ett utvisnings- eller avvisnings-

beslut som var möjligt att överklaga och som inte begått grova brott under vistelsen i Sverige och som på hjälpligt sätt kan visa sin identitet. Exakt hur detta ska ske får det ankomma på regeringen att utreda och att återkomma till riksdagen med närmare förslag om.

4.5 En sammanhållen kommunal introduktionsverksamhet

När flyktingen beviljats uppehållstillstånd flyttar personen till en kommun. Detta sker antingen genom eget initiativ eller genom Migrationsverkets försorg. Vi kommer att motsätta oss försök att inskränka nyanlända flyktingars rätt att själv välja bosättningsort.

Väl anländ till kommunen finns det tusen praktiska saker att hantera. Allt från bostad och daglig sysselsättning (arbete, studier eller dylikt) till att lära sig hur samhället fungerar, hur kontakter sker med offentliga och privata institutioner eller hur ytterst praktiska saker ska hanteras såsom sopsortering eller betalning av tv-avgift.

Vi anser att de svenska kommunerna ska ha ett ansvar att bedriva en sammanhållen verksamhet för introduktion av nyanlända flyktingar i kommunen. Denna verksamhet kan även omfatta andra nyanlända invandrare som behöver råd och stöd i kommunen. Detta arbete leds av den nya statliga myndighet benämnd Myndigheten för nyanländas etablering, som föreslås inrättas i vår budgetmotion.

Den kommunala introduktionsverksamheten ska kartlägga den enskilda individens förutsättningar och stimulera till såväl enskilt ansvarstagande och självförsörjning som att stärka den enskildes möjligheter att tillvarata sina rättigheter i det svenska samhället. Den nyanlända invandrare ska erbjudas kompetensutvecklings- och utbildningsprogram som motsvarar hans eller hennes förutsättningar. En konkurrens mellan privata och kommunala alternativ ska uppmuntras.

4.6 Rätt till skola samt hälso- och sjukvård för gömda flyktingar

Flyktingar har fram till dess besked kommit om att de avvisas eller utvisas rätt till betald skolgång samt hälso- och sjukvård. För barn finns det därefter en rätt till hälso- och sjukvård fullt ut men för vuxna endast för en akut hälso- och sjukvård. Vi anser inte detta vara förenligt med humanitetens krav, utan anser att alla gömda flyktingar ska ha rätt till hälso- och sjukvård. Vi anser att denna rätt kan införas från och med den 1 juli 2007 till en beräknas kostnad av 3 miljoner kronor. Därefter uppgår kostnaden till 5 miljoner kronor per år.

I dag har gömda flyktingbarn ingen automatisk rätt till skolgång i sin vistelsekommun. Det är i stället upp till respektive rektor om han eller hon vill låta barnet få undervisning av skolan. För att utreda hur dessa barn ska kunna få en rätt till skolgång, samt hur olika sekretessfrågor med mera ska klaras ut,

Fel! Okänt namn på

tillsatte regeringen en utredning för att se över förutsättningarna för att reglera rätt till utbildning, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg för barn och ungdomar som håller sig undan från att avvisas eller utvisas från Sverige. Uppdraget ska redovisas den 15 februari 2007. I väntan på utredningens resultat fick kommunerna ett riktat stöd om 50 miljoner kronor för att kunna ta emot dessa barn i skolorna. Regeringen föreslår nu i budgetpropositionen att dessa medel ska överföras till utgiftsområdet 25 och därmed försvinna in i den generella "kommunpåsen". Miljöpartiet motsätter sig detta och vill att dessa medel ska kvarstå som ett riktat stöd till kommunerna för gömda flyktingbarns skolgång. Då redovisas medlen öppna och ingen kommun kan öppet hävda att de inte har råd att ge dessa barn en skolgång. Först när den pågående utredningen är avslutad och ett förslag till beslut medförande en rätt till skolgång finns för de gömda barnen kan en sådan överföring som beskrivits få ske.

4.7 Domstolsprövningen

Avskaffandet av Utlänningsnämnden och införandet av de nya migrationsdomstolarna var en seger för oss i Miljöpartiet och andra som tror på en human flyktingpolitik. Systemet är dock inte perfekt utan kan förbättras. I denna motion redovisas några sätt att förbättra processen på.

4.7.1 Migrationsdomstolarna ska utse offentliga biträden

I dag utses offentliga biträden enligt utlänningslagen av Migrationsverket. Detta är fel och avviker från hur offentliga biträden utses enligt exempelvis lagar om psykiatrisk tvångsvård, rättspsykiatrisk tvångsvård, vård av unga eller vård av missbrukare. Det avviker dessutom från hur förfarandet med offentliga försvarare i brottmålsprocessen hanteras. I samtliga dessa fall utses det offentliga biträdet/ombudet av domstolen och inte av den handläggande myndigheten. Skälet till detta är förstås att myndigheten kan ha ett intresse av att en viss person utses som biträde eller ombud, liksom att myndigheten inte hanterar ärendet helt objektivt.

Miljöpartiet anser därför att offentliga biträden i utlänningsärenden ska utses av migrationsdomstolen och inte av Migrationsverket.

4.7.2 Översyn av sekretesslagen

Sekretess finns i huvuddelen av ärenden hos Migrationsverket för uppgifter som rör enskilda, enligt 7 kap. 14 § sekretesslagen. När den enskilde överklagar Migrationsverkets beslut till migrationsdomstolen kommer uppgifter som tillförs målet i domstolen och som framkommer under en eventuell muntlig förhandling att bli offentliga om inte domstolen förordnar att sekretess ska gälla. Möjligheterna att sekretessbelägga uppgifter i mål hos migrationsdomstolen är begränsade, vilket också har framkommit genom ett flertal konkreta exempel nyligen. Detta kan innebära att asylsökande inte vågar framföra sina skäl för uppehållstillstånd i domstolen av rädsla för att de ska komma exem-

pelvis det forna hemlandets säkerhetstjänst tillhanda. Det finns mot denna bakgrund ett behov av att se över sekretesslagstiftningen så att uppgifter lättare kan sekretessbeläggas i migrationsdomstolarna och dess överdomstol.

4.8 Utvisa och avvisa färre!

Ingen del av den svenska asylprocessen är så inhuman som den del där ett utvisnings- eller avvisningsbeslut ska verkställas. Många gånger sker ett otal försök att verkställa ett beslut utan att det angivna mottagarlandet ens vill befatta sig med individen i fråga. Systemet är dessutom oerhört kostsamt och administrativt svåröverskådligt. Samordningen mellan polis och Migrationsverket brister också. Ett led i en effektivisering av verkställighetsprocessen kan vara att renodla ansvaret till endera myndigheten. Ett annat led kan vara att nya riktlinjer utfärdas för hur verkställighet får ske och hur många gånger ett försök kan ske.

Vi bedömer att stora effektiviseringsvinster finns att hämta här. Särskilt om Sverige börjar tillämpa en mer human flyktingpolitik där fler får stanna.

4.8.1 Migrationsdomstol skall pröva om polisen ska användas vid verkställighet

Migrationsverket kan i dag överlåta till polismyndighet att verkställa ett avvisnings- eller utvisningsärende. Verkställighet kan även ske av polis på grund av beslut av polismyndighet eller allmän domstol. I vissa fall är det Säkerhetspolisen som verkställer besluten.

När polis verkställer avvisnings- eller utvisningsbeslut ska polisen dels följa tillämpliga bestämmelser i 12 kap. utlänningslagen (2005:716), dels även följa tillämpliga bestämmelser i polislagen. Någon reell övervakning att så sker finns dock inte. Någon kontroll över att verkställighetshinder prövats eller att verkställigheten är förenlig med Sveriges internationella åtaganden inom flyktingrätten sker heller inte. Det finns därför ett behov av att skärpa kontrollen över hur verkställighet av utländska personer sker. Vi anser att detta sker bäst om en migrationsdomstol i varje enskilt fall prövar om polisen ska få verkställa ett beslut om utvisning eller avvisning, liksom att ange de närmare ramarna för hur detta ska få ske. En återrapportering ska därefter ske till domstolen från polisen, som har att ange hur verkställigheten skett. Vid prövning av om polis skall få anlitas för verkställighet ska den enskilde ha rätt till offentligt biträde.

4.8.2 Sverige ska inte acceptera s.k. diplomatiska garantier

Det förekommer att personer med asylskäl utvisas eller avvisas från Sverige trots att de i sitt forna hemland riskerar att utsättas för tortyr eller annan grym eller omänsklig behandling. För att ändå dessa personer ska kunna utvisas eller avvisas från Sverige, tillämpas ett system med s.k. diplomatiska garantier. Systemet innebär i korthet att det land dit flyktingen ska sändas för den svenska staten garanterar att personen inte kommer att utsättas för en sådan

Fel! Okänt namn på

behandling som enligt flyktingkonventionen utgör hinder för verkställighet. Det finns sedan ingenting som i realiteten garanterar att så verkligen blir fallet. Den svenska staten förutsätts lita på den andra statens ord.

Diplomatiska garantier användes vid avvisningen av två egyptier till Egypten under den förra regeringens tid. För den behandling dessa personer fick genomgå i Egypten har Sverige fått avsevärd internationell kritik, bl.a. av FN:s tortyrkommitté.

Miljöpartiet anser att ett accepterande av s.k. diplomatiska garantier strider mot Sveriges internationella flyktingrättsliga åtaganden. De kan därför aldrig accepteras.

4.9 Inför legala vägar att ta sig in i EU

Vi vill öppna olika vägar för flyktingar att på legalt sätt ta sig in i EU. Det skulle slå undan benen för flyktingsmugglare samtidigt som det skulle öppna EU för människor i behov av skydd. Ett sätt är att flyktingen skall kunna ansöka om ett tillfälligt visum hos svensk utlandsmyndighet i hemlandet och sedan med stöd av detta kunna resa in i Sverige, för att sedan här ansöka om asyl.

4.10 En fullständig översyn av utlänningslagstiftningen

Den nu gällande utlänningslagen är – trots att den är förhållandevis ny – enbart ny till formen. Rent innehållsmässigt har ytterst lite förändrats mer än att det är migrationsdomstolar som prövar överklaganden och att bl.a. förföljelse på grund av sexuell läggning nu kan medföra status som flykting. Att den nya lagen rent materiellt lämnar en hel del att önska har bl.a. uttalats av Lagrådet när det yttrat sig över lagrådsremiss med förslag till ny instans- och processordning i utlänningsärenden m.m. (yttrande den 9 maj 2005). Att ett behov av reformering finns hade dessförinnan framkommit i det utredningsarbete som låg till grund för den nya instansordningen. Miljöpartiet valde dock tillsammans med Socialdemokraterna och Vänsterpartiet att genomföra en reform i de processuella frågorna för att kunna återkomma vid ett senare tillfälle i de materiella frågorna. Nu är detta tillfälle kommet.

Vi anser därför att en fullständig översyn ska ske av nu gällande utlänningslagstiftning i syfte att få den att vara förenlig med Sveriges internationella folkrättsliga åtaganden och med humanitetens krav.

4.11 Förbättra processen hos migrationsmyndigheten

När Migrationsverket har lagts ned måste den nya migrationsmyndigheten få klara uppdrag i sitt regleringsbrev. Miljöpartiet anser att inslag av muntligt förfarande måste öka, att läkarutlåtandens status måste förtydligas, att hand-

läggningen måste snabbas upp och att migrationsmyndighetens medarbetare måste utveckla sitt service- och kvalitetsarbete.

4.12 Utbildning av polis som arbetar med flyktingar

Polisen hanterar i många situationer asylsökande, inte minst i samband med verkställighet och förvarstagande. Polisen får mycket kritik för detta arbete och synes inte fullgöra sina uppgifter på ett lämpligt sätt. Polisens hantering av asylsökande måste begränsas till ett minimum samtidigt som polisen behöver utbildning för att på ett bättre sätt kunna hantera asylsökande.

4.13 En mer generös arbetskraftsinvandring

Regelverket för arbetskraftsinvandring måste tillåta invandring från tredjeland i större utsträckning. Återvändandeklausulen för utländska studenter tas bort. Utländska studenter som fullföljt och tagit ut sin examen i Sverige ska automatiskt erbjudas möjlighet att stanna kvar och arbeta och ges möjlighet att få permanent uppehållstillstånd. Vi vill att den tillänkta arbetsgivaren ska avgöra om behov av arbetskraft finns och inte som nu staten. Samtidigt ska invandringen till Sverige fortsätta att vara kontrollerad.

Möjligheten för anhöriga att komma till Sverige ska ökas genom att en släkting som befinner sig i Sverige ges möjlighet att "sponsra" eller gå i god för personens försörjning.

4.14 Migrationsforskning värt namnet

Sverige bedriver i dag ytterst lite migrationsforskning även om vi är ett land som tar hand om relativt sett många tidigare asylsökande. Forskning om migration som fenomen, som utvecklar Sverige socialt, ekonomiskt och kulturellt måste expandera. Detta är inte minst viktigt för att få en god praxis att falla tillbaka på för de myndigheter som utför asylprövningen.

4.15 Inrätta ett oberoende organ för landinformation

Ett förhållande som kommer att aktualiseras i och med den nya instansordningen för prövning av utlänningsärenden är att Migrationsverket och UD gör helt olika bedömningar av hur det förhåller sig för särskilda grupper och mänskliga rättigheter i olika länder. Såväl Storbritannien som Kanada har system med oberoende organ för att ta fram landinformation. Vi vill pröva ett liknande system i Sverige.

Fel! Okänt namn

4.16 Inför en absolut gräns för förvarstagande, ett förbud mot barn i förvar och möjlighet till delaktighet i rättsprocessen

Det är ett oerhört ingrepp i en människas integritet att tas i förvar. Det kan inte vara rimligt att asylsökande får tas i förvar utan domstolsprövning.

En absolut gräns måste sättas för hur länge man får hållas i förvar. Principen ska vara att barn inte kan förvaras och att den asylsökande måste ha möjligheter att vara delaktig i rättsprocessen.

4.17 En möjlighet att ansöka om uppehållstillstånd i Sverige m.m.

Anhörigkommittén anförde i betänkandet Vår anhöriginvandring – delbetänkande av Anhörigkommittén (SOU 2002:13) ett flertal förslag som ännu inte är genomförda. I likhet med kommittén anser vi att det ska finnas rätt för sökande som varit gift eller sambo i minst sex månader att få sin sak prövad i Sverige och inte som nu med krav på behandling från hemlandet/utlandet.

I dagsläget uppställs ett krav på ansökan från hemlandet in absurdum och skapar gigantiska problem för den sökande och man vägrar också att göra anknytningsutredning (som tar 30 till 60 minuter) om man inte sökt från hemlandet.

Miljöpartiet anser att de förslag som framfördes av Anhörigkommittén och som ännu inte är avklarade nu måste genomföras. Vi tar dock avstånd från kravet på försörjning för att beviljas uppehållstillstånd m.m.

4.18 Ge färre tillfälliga uppehållstillstånd

Den som ansöker om uppehållstillstånd för vistelse i Sverige kan beviljas ett permanent eller tillfälligt sådant. Tillfälliga uppehållstillstånd kan beviljas därför att den sökande begär det eller därför att Migrationsverket av olika skäl inte vill bevilja ett permanent uppehållstillstånd. Det kan handla om att verket misstror den enskilde, att det brister i ansökan eller att det finns skäl anta att den sökande kommer att ”hoppa av” i Sverige för att ansöka om asyl här. Erfarenheten från Migrationsverkets handläggning av den så kallade tillfälliga asyllagstiftningen (f.d. 2 kap. 5 b § äldre utlänningslagen) visar tyvärr att verket använder sig av möjligheten att bevilja tillfälliga uppehållstillstånd av rent – för dem – strategiska skäl. Det kan handla om att sökande i och för sig har behov av asyl och att få stanna i Sverige men att verket bedömer att situationen i hemlandet måhända inom en framtid kommer att bli stabilare. Miljöpartiet anser inte att detta är ett humant sätt att hantera dessa ärenden. Det försätter dessutom enskilda i en fruktansvärd situation av ovisshet. Vi anser därför att möjligheten att bevilja tillfälliga uppehållstillstånd ska begränsas.

4.19 Kvalitetsprövning av asylprocessen med möjlighet till delaktighet för asylsökande

Kvalitetsmål ska sättas upp när det gäller bemötande av flyktingar, information om vilka rättigheter man har som flykting (till exempel rätt till arbete, boende, hälso- och sjukvård) samt rättigheter att överklaga beslut och andra legala rättigheter i asylprocessen.

Kvalitetsmål bör sättas upp för hela asylprocessen.

4.20 Pröva Dublinärenden

Dublinkonventionen innebär att Sverige blint litar på många andra länders asylprocesser. Men konventionen ger varje land rätt och möjlighet att själva pröva en asylsökande som kommit till ens land. Sverige bör därför åter pröva Dublinärenden i samma ordning som man prövar andra asylsökande. Regeringen bör därför få i uppdrag att närmare utreda konsekvenserna av ett sådant förfarande och hur detta ska kunna ske.

4.21 Avträd Schengenavtalet

Schengenavtalet så som det ser ut innebär att EU stänger sig för flyktingar. Ett svenskt avträdande ur avtalet, med den motiveringen, skulle kunna fungera som en väckarklocka gentemot övriga EU-länder. Avtalet bör ersättas med ett avtal för fri rörlighet i hela Europa. Ett frånträdande från avtalet skulle kunna få olika konsekvenser för Sveriges utrikespolitik, vårt förhållande till EU och inte minst till våra nordiska grannländer. Det måste därför av regeringen närmare utredas i vilken omfattning detta är möjligt, hur det kan ske och vilka konsekvenser det får.

Stockholm den 30 oktober 2006

Peter Eriksson (mp)

Maria Wetterstrand (mp)

Gunvor G Ericson (mp)

Per Bolund (mp)

Ulf Holm (mp)

Mehmet Kaplan (mp)

Jan Lindholm (mp)

Thomas Nihlén (mp)

Esabelle Reshdouni (mp)

Karin Svensson Smith (mp)

Bodil Ceballos (mp)

Max Andersson (mp)

Tina Ehn (mp)

Mikael Johansson (mp)

Helena Leander (mp)

Karla López (mp)

Mats Pertoft (mp)

Peter Rådberg (mp)

Mikaela Valtersson (mp)